

**НАУКА І ПРИСТРАТЬ:
НА ПОШАНУ ДОКТОРА ФІЛОЛОГІЧНИХ НАУК,
ПРОФЕСОРА РОМАНА СЕМЕНОВИЧА ПОМІРКА**

Наука і пристрасть – саме так можна схарактеризувати життєве й творче кредо заслуженого професора, академіка Академії Наук Вищої школи, завідувача кафедри французької філології Львівського національного університету імені Івана Франка Романа Семеновича Помірка. У кожного, хто хоч трохи знає професора Помірка, поєднання цих двох понять не викличе подиву, тому що саме вони сформували траєкторію життя й наукової діяльності ученого. Вроджена допитливість, любов до незвіданого, самостійність і багата фантазія, волелюбність і приреченість пошуком істини визначили самотність його характеру.

Роман Помірко народився у Судовій Вишні – відомому з Х століття мальовничому містечку, у родині хліборобів з козацьким корінням. Тож любов до рідної землі, відчуття свободи і пошана до родини – це елементи його генетичного коду, як і прагнення до самовдосконалення. Роман Семенович завжди й охоче вчився – у школі, під час служби в армії, студентом у Франковому університеті, в аспірантурі й докторантурі, на наукових стажуваннях, під час спілкування з колегами. Він має феноменальну інтуїцію і дуже рідкісне вміння побачити красиве – у людях, у їх характерах, поведінці, зафіксувати якусь неповторну мить.

До філології професор Помірко Р. С. прийшов не одразу – він бачив себе і лікарем, і режисером, і актором. Однак зрештою переважила любов до слова, і він почав вивчати романську філологію, де йому стали в нагоді і аналітичний склад розуму, і вміння “препарувати” граматичні структури, і здатність вибудовувати із, на перший погляд, розрізнених мовних явищ цілісні системи взаємозалежних елементів і вбачати закономірності їхнього функціонування.

Професор Помірко Р. С. – знаний і шанований мовознавець в Україні та за її теренами. Він працював перекладачем на Кубі, читав лекції з романського мовознавства і виступав з доповідями у Франції, Німеччині, Росії та Польщі. Це непересічна особистість, яку запам’ятовуєш із першої зустрічі. Він не терпить авторитарного мислення, демагогії, завжди має свою думку і відстоює її. З ним можна спілкуватись про усе – філософію, релігію, політику, економіку, кіно, спорт тощо. І завжди це надзвичайно цікаво, оскільки навіть відомі речі постають у новій, оригінальній інтерпретації. Роман Семенович – невичерпне джерело енергії і оптимізму, якими він радо ділиться із оточенням. Тому не дивно, що професор Р. С. Помірко підготував двадцять кандидатів і двох докторів філологічних наук. Це порядна, толерантна і чуйна людина, романтик і однолюб, для якого мірилом усіх цінностей була й залишається сім’я.

У 2002 році один із авторів цієї передмови здійснив спробу огляду наукової і науково-методичної діяльності доктора філологічних наук, професора Р.С. Помірка [1]. На той час вона була тісно пов’язана з важливими аспектами синхронного і діахронного вивчення передовсім романських мов. Низка наукових публікацій попереднього періоду отримала високу міжнародну оцінку в авторитетних лінгвістичних виданнях [36; 37 та ін.]. Тепер маємо приємну нагоду оглянути зроблене в науці професором за наступне десятиліття.

Навіть побіжний огляд створеного знаним науковцем дозволяє впевнено говорити про те, що науковий діапазон Романа Семеновича значно розширився, а його роздуми про мову сягнули нових вершин. Зокрема, 2004 рік став для вченого знаковим: побачило світ видання “Українська цивілізація” (“Civilisation ukrainienne”), створене в співавторстві з

Емілієн Пославською-Поповичик [14]. Ця праця – плід багаторічної копіткої роботи з добору, осмислення і представлення франкомовному читачеві багатомовної матеріальної та духовної культури українського народу. У цій фундаментальній праці переконливо розкрито самотність і одночасно тісний зв'язок культури українців з культурами інших індоєвропейських і неіндоєвропейських етноспільнот. Глибоко науково і одночасно просто і популярно висвітлено генезу українського етносу, самотність його мови, її неповторність, милозвучність, яка, окрім іншого, ріднить її з мелодійними романськими мовами.

На нашу думку, ця праця ознаменувала певний поворот наукової діяльності вченого до нових тем, пов'язаних з активним опрацюванням проблем етнолінгвістики, лінгвокультурології, міжкультурної комунікації, комунікативної лінгвістики. Зрозуміло, що улюблена проблематика вченого, пов'язана з розвитком і функціонуванням романських мов, процесами мовної конвергенції й дивергенції, мовними і позамовними взаємовпливами залишається у центрі уваги досліджень ювіляра. Очоливши в 2006 році колектив учених з виконання держбюджетної тематики, професор Р.С. Помірко став душею колективного видання “Мовленнєві жанри у міжкультурній комунікації” [28], в якому помістив розлогу розвідку [29]. У ній поєднано синхронний і діахронний, власне мовний і лінгвокультурологічний підходи до конвергентних і дивергентних процесів взаємодії мов і культурних чинників на теренах Західної Романії.

Попри нові горизонти досліджень, професор Р.С. Помірко продовжує поглиблювати студії над розвитком, динамікою одиниць і категорій різних рівнів мовної системи передовсім романських мов. Зокрема, праці [12, 24] присвячені синхронним і діахронним процесам на фоно-фонологічному рівні, розвідки [15, 19, 32] – процесам словотвірним і міжчастиномовним трансформаціям, стаття [17] – синтаксичним змінам, дослідження [26, 30] – лексико-семантичним динамічним процесам у романських мовах.

Не оминув учений своєю увагою проблеми, які відкриваються перед дослідниками у царині когнітивних досліджень мов. Цьому новому аспекту присвячено надзвичайно актуальні праці [11, 21, 22, 25].

Із великою пошаною, любов'ю і симпатією ставиться ювіляр до своїх великих попередників у науці, учителів і друзів. Роман Семенович регулярно друкує наукові розвідки про них, відгукується рецензіями на їх праці [13, 20, 17, 31].

У науковій палітрі вченого знайшлося місце і для соціолінгвістичної проблематики [8, 9, 18], історії розвитку лінгвістики в Україні і у рідному Львівському університеті [2, 3, 4, 5, 7, 33]. Відгукується вчений хронікальними оглядами на важливі наукові події [16].

Плідну наукову діяльність професор Р.С. Помірко пов'язує з науково-методичною, викладацькою, створюючи посібники і підручники з грифом Міністерства освіти і науки України. Зокрема, надзвичайно важливими для практичного викладання романських мов стало видання посібників [34; 35] та першого в Україні багатомовного “Словника мови футболу” [23]. Два підручники кафедри – серед кращих видань університету за 2012 р. []

Наш дорогий ювіляр перебуває в прекрасній творчій “формі”. В його найближчих наукових планах – створення з групою однодумців колективної монографії, присвяченої універсальним й ідіоетнічним процесам у міжкультурній комунікації на матеріалі низки індоєвропейських і неіндоєвропейських лінгвокультур. Завдяки надзвичайному організаторському дару, професор Р.С. Помірко уміє збирати навколо себе цікаві наукові особистості, ставити конкретні завдання, не обмежуючи при цьому творчі вияви кожного з учасників проекту. Бажаємо шановному Романові Семеновичу здійснення усіх наукових задумів та творчих планів.

1. Бацевич Ф. Професор Роман Помірко : штрихи до портрета вченого // Вісник Львів. ун-ту. Сер. іноземні мови. – 2002. – № 10.
2. Pomirko Román. Edward Porębowicz y la lingüística española // Europa del Centro y del Este y el Mundo Hispánico. – Cracovia, 1996.
3. Pomirko Román. Los desafíos latinoamericanistas en Ucrania // Diálogo Internacional entre Europa Centro-Oriental y América Latina. – Varsovia, 1996.
4. Pomirko Roman. Les traditions et l'actualité de la philologie romane à Lviv (en honneur du centenaire de la chaire). – Романістичні дослідження : сучасний етап та перспективи // Матеріали міжнародного колоквиуму до 100-річчя романістики у Львівському університеті. – Львів, 1997.
5. Помірко Р.С. З історії викладання романських мов і романістичних досліджень у Львівському університеті // Вісник Львівського університету. Серія “Іноземні мови”. – Львів, 2000. – Вип. 8.
6. Помірко Р.С. Силабічна модель та її варіантність в історії розвитку романських мов // Вісник Київського лінгвістичного університету. Серія “Філологія”. – Київ, 2000. – Т.3. – № 2.
7. Pomirko Román. Estudios ibéricos y sobre Latinoamérica en Ucrania (sinopsis histórica y de contemporaneidad). – Estudios americanos en Europa Centro-Oriental. – Warsaw. Warsaw University, 2000.
8. Pomirko Román. Ambiente polilín y dinámica de los cambios lingüales // 50 International Congress of Americanists. – Warsaw University, 10-15 July 2000.
9. Pomirko Román. Situación socio-lingüística y los problemas de evolución nacional // Procesos regionales en Europa Centro-Oriental y América Latina. – Warsaw : Warsaw University, 2000.
10. Помірко Р.С. Індоевропейський консонантизм у концепції Єжи Куриловича і сучасне мовознавство // Вісник Львівського національного університету імені Івана Франка. Серія “Іноземні мови” – Львів, 2002. – № 10.
11. Помірко Р.С. Когнітивна семантика в концепції Анни Вежбицької // Вісник Львівського національного університету імені Івана Франка. – Львів, 2003. – Вип. 11.
12. Помірко Р.С. Прагматико-функціональні опозиції гомогенних суфіксів у близькоспоріднених мовах (на матеріалі французької, іспанської та італійської мов). – Київ : Вид-во Київського національного університету імені Тараса Шевченка, “Іноземні мови у вищій школі”. – № 2.
13. Помірко Р.С. // Мацюк Галина. Прескриптивне мовознавство в Галичині (перша половина ХІХ ст.) / рецензія // Вісник Львівського національного університету імені Івана Франка. Серія “Іноземні мови”, 2002 – №10.
14. Помірко Р.С. “Civilisation ukrainienne” (українська цивілізація) / у співавторстві. – Львів : Місіонер, 2004.
15. Помірко Р.С. Інтерфікси : структура і функція // Вісник Львівського університету імені Івана Франка. Серія “Іноземні мови”, 2006. – Вип. 13.
16. Помірко Р.С. Перший Всеукраїнський семінар “Теорія і практика міжкультурної комунікації” / у співавторстві // Вісник Львівського університету, 2006. – Вип. 13.
17. Помірко Р.С. Структура та прагматика аналітичних, лексичних утворень в іспанській мові // Нова філологія. Вісник Запорізького національного університету. – 2007. – Вип. 28.
18. Помірко Р.С. Мова і мовна політика в історії становлення романських держав // Вісник Київського нац. ун-ту імені Тараса Шевченка, 2007. – № 41.

19. Pomirko P.C. Суфіксальна та інтерфіксна комбінаторика в сучасній іспанській мові // *Studia germanica et romanica*. – Донецьк, 2007. – Т. 4. – № 1 (10).
20. Pomirko P.C. “Як много важить слово...” (з нагоди ювілею проф. Олександра Чердниченка) / у співавторстві // *Вісник Львівського університету, Серія “Іноземні мови”*, 2007. – Вип. 14.
21. Pomirko Román. Aproximación al método cognitivo en la lingüística actual. – *Retos del hispanismo en la Europa Central y del Este 2008 // Actas del Congreso Internacional de Cracovia*. – 24–27 de abril 2005.
22. Pomirko Román. Particularidades semántico-cognitivas del léxico español // *Вісник Львівського університету. Серія іноземні мови*. – 2008. – Вип. 15.
23. Pomirko P.C. Мова футболу. Шестимовний словник футбольної лексики (українсько-французько-іспансько-російсько-англійсько-німецький). / у співавторстві – Львів : НВФ “Українські технології”, 2009.
24. Pomirko P.C. Альтернативі / інновації у розвитку мов // *Вісник Київського нац. лінгв. ун-ту. Серія “Філологія”*, 2009. – Т. 12. – № 1.
25. Pomirko Román. Conceptualización y pragmática del género en español // *Матеріали І Конгресу іспаністів України, (Київ, 25-26 червня 2009 р.)*. – К. : Вид. Нац. ун-ту Києво-Могилянської академії за підтримки Посольства Іспанії в Україні, 2009.
26. Pomirko P.C. Запозичення і спілкування // *Магістр гри слова / Філологічні дослідження, присвячені 60-річчя професора Флорія Сергійовича Бацевича* – Львів : Вид-во Львів. нац. ун-ту. ім. І.Франка, 2009.
27. Pomirko P.C. Передмова до монографії // *Дудок Р.І. Проблеми значення та смислу терміна в гуманітарній сфері*. – Львів : Вид-во Львів. нац. ун-ту ім. І.Франка, “Тріада Плюс”, 2009.
28. *Мовленнєві жанри в міжкультурній комунікації / у співавторстві : Монографія*. – Львів : ПАІС, 2010.
29. *Помірко Р. Мови і діалекти в між культурній комунікації давньої і сучасної Західної Романії // Мовленнєві жанри в міжкультурній комунікації / у співавторстві : Монографія*. – Львів : ПАІС, 2010.
30. Pomirko P.C. Когнітивні механізми транспозиції смислів : метафора та метонімія (на матеріалі англійської фахової мови економіки) / у співавторстві // *Вісник Львівського університету, Серія “Іноземні мови”*, 2010. – Вип. 17.
31. Pomirko P.C. Рецензія на монографію // *Дудок Р. І. Проблема значення та смислу терміна в гуманітарних науках* – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2009.
32. Pomirko Román. Aspectos linguopragmáticos de las estructuras proniminales con se- en español u en francés // *Науковий вісник Волинського нац. ун-ту. ім. Л. Українки*. – Луцьк, 2010. – Вип. 9.
33. Pomirko P.C. Романські студії у Львівському університеті в першій половині ХХ століття // *Матеріали Міжнар. наук. семінар. іспаністів “Іспанія – Східна Європа : географічна віддаленість і культурна близькість”*. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2010.
34. Pomirko Roman. Le français pour les débutants (французька мова для початківців) : навчальний посібник / у співавторстві. – Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2012.
35. Pomirko Román. Gramática española en ejercicios (Грамматика іспанської мови у вправах) : навчальний посібник / у співавторстві. – Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2012.
36. *Звуковые альтернативы и типы словоформ в испанском языке // Вопросы языкознания* – М., 1990. – № 3.
37. *Звуковые альтернативы и семантика слова // Вопросы языкознания*. – М., 1994. – № 1.